

**Hebrew and World
Literature**
For Olim

ספרות עברית וכללית
לעולים חדשים

Instructions

הוראות

א. Duration of exam: Two and a half hours

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points:

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of four parts.

בשאלון זה ארבעה פרקים.

Part I: Short Story

פרק ראשון: סיפור קצר

Part II: Drama

פרק שני: דרמה

Part III: Novel and Novella

פרק שלישי: רומאן ונובלה

Part IV: Poetry (Medieval Poetry, the Poetry of Chaim Nachman Bialik, the Poetry of Leah Goldberg, the Poetry of Rachel)

פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שירת רחל)

Of the four parts, choose three parts and answer the questions according to the instructions for each one (each part – $33\frac{1}{3}$ points).

מארבעת הפרקים יש לבחור בשלושה פרקים ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – $33\frac{1}{3}$ נקודות).

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) A Hebrew-other language / other language-Hebrew dictionary

(1) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

(2) A list of works

(2) רשימת יצירות

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and the number of the question you are answering.

(1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת

מספר השאלה שבחרתם להשיב עליה.

(2) Pay attention to your handwriting, spelling, punctuation, and grammar.

(2) שימו לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

(3) Do not use examples from the same work in more than one answer.

(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה

את רשימת היצירות שנלמדו.

(4) Internal examinees: You must attach the printed list of works studied in class to the answer booklet.

לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה: תימסר רשימת

יצירות.

External and "nivhanei mishneh" examinees: You will be given a list of works.

Write only in your answer booklet. Write "טיוטה" at the top of each draft page. If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part I – Short Story

If you choose this part, answer two of the questions 1–3 (each question – $16\frac{2}{3}$ points).
Do not use examples from the same work in several answers.

Note: For Questions 1–2, you may also base your answer on the story "חג מולד אחד" [*One Christmas*] by Truman Capote.

1. Choose a short story which contains descriptions of nature, descriptions of the surroundings, or descriptions of objects.

Write about two such descriptions from this story, and explain what each of them adds to the understanding of the story.

2. Choose a short story in which the main character discovers something new about themselves or their surroundings.

Explain what this character discovers, and describe how they make this discovery.

3. חג מולד אחד / טרומן קפוטה

Below is the ending of the story *One Christmas*. Read it and answer both items, א and ב, that follow.

הלכתי עם סוק לדואר וקניתי גלויה בסנט. אותה גלויה קיימת עד היום. היא נמצאה בכספת של אבי כשהוא מת בשנה שעברה. הנה מה שכתבתי לו: שלום אבא אני מקווה שאתה מרגיש טוב אני כן ואני לומד לִדְבֹשׁ באווירון שלי כל כך מהר שבקרוב אני יהיה בשמים אז תסתכל טוב וכן אני אוהב אותך באדי.

[I went with Sook to the post office and bought a penny postcard. That same postcard exists today. It was found in my father's safety deposit box when he died last year. Here is what I had written him: *Hello pop hope you are well I am and I am lurning to pedel my plain so fast I will soon be in the sky so keep your eyes open and yes I love you Buddy.*]

- א. Did this ending surprise you, or did you expect it? Explain your answer. ($10\frac{2}{3}$ points)
- ב. In your opinion, what does the airplane symbolize in the story? Explain your answer, giving an example/examples. (6 points)

Part II – Drama

If you choose this part, answer one of the questions 4–7 (each question – $33\frac{1}{3}$ points).

Sophocles' Tragedies: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

and **Shakespeare's Tragedies:** "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

4. The tragic ending of a tragedy is inevitable.

Briefly describe the ending of the tragedy you studied. What led to this ending – fate, the protagonist's personality, or a combination of both these factors? Explain your answer, giving an example/examples.

5. The tragedy you studied was written many years ago, but contains themes that are relevant to our times too.

Write about one such theme, and explain its relevance to our times.

Modern Play (from the 19th or 20th century)

6. Describe a secondary character in the modern play you studied, and write about the relationship between this character and the main character. Explain the role of the secondary character in the play.
7. What factors (past events, surroundings and the people in these surroundings, actions, personality, etc.) shape the life and fate of a main character in the modern play you studied? Explain your answer, giving an example/examples.

Part III – Novel and Novella

If you choose this part, answer one of the questions 8–10 (each question – $33\frac{1}{3}$ points).

Note: For Questions 8 and 9, you may also base your answer on the novel *1984* by George Orwell.

8. Does the ending of the work (novel or novella) that you studied inspire hope and faith or sadness and even despair? Explain your answer, giving examples from the plot to support it.
9. Describe a main character (or two secondary characters) who particularly interested you in the novel or novella you studied, and explain what particularly interested you about this character (or characters). Give an example/examples in your answer.

10. ג'ורג' אורוול / 1984

Below is a dialogue between Winston and O'Brien. Read it and answer the question that follows.

[וינסטון]: "מה אני יכול לעשות?" [...] "מה אני יכול לעשות אם אני רואה מה שלגנד עיניי? שתיים ועוד שתיים הן ארבע".

[אובריאן]: "לפעמים, וינסטון. לפעמים הן חמש. לפעמים הן גם זה וגם זה בעת ובעונה אחת. עליך להשתדל יותר. לא קל לאדם להיעשות שפוי בדעתו".

(ג'ורג' אורוול, 1984, 1993, עמ' 201)

[Winston:] "How can I help it? [...] How can I help but see what is in front of my eyes? Two and two are four."

[O'Brien:] "Sometimes, Winston. Sometimes they are five. Sometimes they are three. Sometimes they are all of them at once. You must try harder. It is not easy to become sane."
(George Orwell, 1984)

According to this dialogue, what characterizes the regime described in the novel? Describe and explain additional characteristics of this regime, as portrayed in the plot.

Part IV – Poetry

(Medieval Poetry, the Poetry of Chaim Nachman Bialik, the Poetry of Leah Goldberg,
the Poetry of Rachel)

If you choose this part, answer two of the questions 11–24 (each question – $16\frac{2}{3}$ points).

Medieval Poetry [שירת ימי הביניים]

11. Read the following poem and answer the question below.

לבי במזרח / יהודה הלוי

לבי במזרח ואנכי בסוף מערב – / איך אטעמה את אשר אכל ואיך יערב?
איכה אשלים נדרי ואסרי, בעוד / ציון בחבל אדום ואני בכבל ערב?
יכל בעיני עזב כל טוב ספרד, כמו / יקר בעיני ראות עפרות דביר נחרב!

What experience is described in this poem? Explain how the contrasts in the poem help the poet express this experience.

12. Read the following poem and answer the question below.

יפה נוף / יהודה הלוי

יפה נוף, משובש תבל, קרִיָה לְמִלֶּךָ רב, / לֵךְ נְכֻסָּפָה נִפְשִׁי מִפָּאֲתִי מַעֲרָב!
הִמּוֹן רַחֲמֵי נִכְמָר כִּי אֲזַכֶּרָה קֶדֶם, / כְּבוֹדֶךָ אֲשֶׁר גָּלָה וְנוֹף אֲשֶׁר חָרַב.
וּמִי יִתְנַנֵּי עַל כִּנְפֵי נְשָׁרִים, עַד / אֲרוֹה בְּדַמְעָתִי עִפְרוֹךְ וַיִּתְעַרֵּב!
דְּרֻשְׁתִּיךָ, וְאִם מִלֶּכֶךְ אֵין בָּךְ וְאִם בְּמִקּוֹם / צָרִי גִלְעָדָךְ – נָחֵשׁ שָׂרָךְ וְגַם עֲקָרָב.
הֲלֹא אַתָּה אֲבוֹנִיךָ אַחוּגֵן וְאַשְׁקֵם / וְטַעַם רִגְבִּיךָ לִפִּי מִדְּבַשׁ יַעֲרָב!

Describe the poet's attitude towards Zion lying in ruins, and explain how one literary device [דרך עיצוב] helps him express this attitude.

13. Read the following poem and answer the question below.

הבא מבול / יהודה הלוי

הבא מבול ושם תבל חרבה? / ואין לראות פני ארץ חרבה,
ואין אדם ואין חיה ואין עוף - / הסף הכל ושכבו מעצבה?
ובראות הר ושוחה לי מנוחה, / וארץ הערבה לי ערבה.
ואשגח לכל עבר - ואין כל, / אבל מים ושמים ותבה,
ולויתן בהרתיחו מצולה, / ואחשב כי תהום יחשב לשויבה. 5
ולב הים יכחש באניה, / כאלו היא ביד הים גנבה!
וים יזעף - ונפשי תעלז, כי / אלי מקדש אלהיה קרבה.

Choose two literary devices [אמצעים אומנותיים] used in the poem, and explain how each of the devices you chose helps convey the poet's condition.

The Poetry of Chaim Nachman Bialik [שירת חיים נחמן ביאליק]

14. Read the following poem and answer the question below.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ / חיים נחמן ביאליק

בית 1 הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,

וְהִי לִי אִם וְאַחֲזֹת,

וְהִי חִיקֶךָ מִקְלַט רֹאשִׁי,

קוֹרְתִּפְלוֹתֵי הַגְּדָחוֹת.

בית 2 וּבַעֲת רַחֲמִים, בִּין הַשְּׁמָשׁוֹת,

שָׁחִי וְאַגֵּל לָךְ סוֹד יְסוּרֵי:

אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם נְעוּרִים –

הֵיכֵן נְעוּרֵי?

בית 3 וְעוֹד רַז אֶחָד לָךְ אֶתְּוֹדָה:

נִפְשִׁי נִשְׁרָפָה בְּלֶהֱבָה;

אוֹמְרִים, אֶהְבֶּה יֵשׁ בְּעוֹלָם –

מִה־זֹּאת אֶהְבֶּה?

בית 4 הַפּוֹכְבִּים רָמוּ אוֹתִי,

הָיָה חִלּוֹם – אַךְ גַּם הוּא עָבַר;

עָתָה אֵין לִי כְּלוֹם בְּעוֹלָם –

אֵין לִי דָבָר.

בית 5 הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,

וְהִי לִי אִם וְאַחֲזֹת,

וְהִי חִיקֶךָ מִקְלַט רֹאשִׁי,

קוֹרְתִּפְלוֹתֵי הַגְּדָחוֹת.

In this poem the disappointment the poet expresses becomes deeper and deeper.

Explain and give an example/examples to support this statement based on stanzas 2–4 of the poem.

15. Read the following poem and answer the question below.

צפֿרֿת / חיים נחמן ביאליק

בית 1	כ־הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בָּאוּר וּבִשְׁמִיר, אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא־שְׁעָרִים מִסְבִּיב מִתְרַחֲשִׁים, וּבְמִשְׁעָל הַנִּמְתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר שְׁנִינֹו הוֹלְכִים וּמַחֲשִׁים. אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ, אֶפְסוּנוּ שְׁבָלִים, כְּתֵרוֹנוּ צִפְרוֹת, וּבַחֲנִיתוֹת שֶׁל־זָהָב יִפְגְּעֵנוּ כָּל־עַץ וּבְצִאָלִי צִמְרוֹת.
בית 2	הַדְמוּת כָּרוֹב אִם עַב קָלָה בְרוּם עוֹלָם רִפְרָפָה? אֶף גַּם־הִיא חִישׁ הַפְלִיגָה לְמַדִּינַת הַיָּם – וְאֶת־הַרְהוּרִי הִטְהוֹר כָּמוֹהָ וְרָם נִשְׁאַה עֲמָה לְנִצָּח עַל־כְּתֵפָה. וְשׁוֹב זֶהָ רָקִיעַ, וְשׁוֹב תַּכְלֵת בְּלִי־סוֹף, אֶת הוֹלָכֵת בְּרֹאשׁ וְאֵין כְּרוֹף אַחֲרֶיהָ, וּבְקִמּוֹתֶיהָ הַמְּלֹאוֹת הַשְׁתַּרַע הַנוֹף, וְהַכֵּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיהָ.
בית 3	רָגַע אֶחָד לִי נִדְמָה: בֵּיעַר הֶלֶז, הַמֶּאֱפִיל וּמִשִּׁיב צָנָתוֹ עָלֵינוּ, גָּנוּז מִטְמוֹן מִסְתָּרִים, הַמִּשְׁמֵר מֵאֵז וּמֵעוֹלָם לְשִׁנֵּינוּ – פְּתֹאם רַחֲפָה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֲלִיפָה עֶבֶר רֶטֶט קֶרְנִים עַל־פְּנֵי הָאוֹקֵינוֹס. הוּא, מִי הַשְּׁלִיג עָלֵינוּ – וּבִשְׁפַע כָּזָה, חֵיל צִפְרוֹת לְבָנוֹת?
בית 4	וְהִנֵּה נִקְלָעָה צִפְרֵת כְּפָרַח בְּקִצָּה שְׁעַר מַחְלָפֶתֶךָ הַמְּפֹזָה עַל־הַמַּחְגֶּרֶת, וְכִמּוֹ רִמְזָה לִּי: בָּחוּר, קוֹם שְׁקָה־לָּהּ, וְדָמָה אֵלֶי הַצִּפְרֵת! אוֹלָם אַתָּה – הַהֲרַגְשֵׁת בַּצִּפְרֵת וְבִי? הַהֲרַגְשֵׁת, כִּי גַם־נִפְשִׁי נִתּוֹנָה בְּשִׁבִּי, וּמִפְּרָפְרֵת וּתְלוּאָה, וּמִצִּפָּה לִישׁוּעָה בְּמַחְלָפֶתֶךָ הַקְּלוּעָה?
בית 5	וּבְעֵינֶיךָ שׁוֹב אֶצִּיץ וְאַבְקֵשׁ שֵׁם תְּשׁוּבָה – וְכִבְתַּחֲלָה הֵן צְנוּעוֹת, שְׁתִּי יוֹגֵי הַחֹן; מֵה־לִּי צְנִיעוֹת עֵינֶיךָ – וּמַחְלָפֶתֶךָ מְשׁוּבָה, הִיא אוֹמֶרֶת לִּי: הֵן! מִהֲרִי, מִהֲרִי, אַחוֹתִי, נְבוּאָה הִיעָרָה, תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִיו לָךְ כָּל־נִפְשִׁי אֶפִיקָה, וְאֶת־כָּל־אַהֲבָתִי הַתְּלוּיָה בְּשִׁעָרָה נִמִּית שְׁנִינֹו בְּנִשְׁיָקָה.

Explain stanza 4 of the poem (that begins with the words "וְהִנֵּה נִקְלָעָה צִפְרֵת"), and explain, too, how the content of this stanza reflects the poet's feelings as expressed throughout the entire poem.

Give an example/examples to support your answer.

16. Read the following poem and answer the question below.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

עם דמדומי החמה אלה החלון נאגשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צוארי, שימי ראשך על ראשי – וכה עמי תדבקי.	הם האיים הרחוקים, העולמות הגבהים זו בחלומות ראיון; שעשונו לגרים תחת כל השמים, וחיינו – לגיהנם.
ומחשקים ודבקים, אלה הזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי על פני ימי האוֹרה כל־הרהורי לבנו.	המה אי־הזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שכל־כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.
והתנשאו למרום ביעף שוקק כיונים, ובמרחק יפליגו, לאבדו; ועל פני רכסי ארגמן, אי־זהר אדמונים, ביעף דומם ירדו.	ועליהם נשארנו בלי־דע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על פני ארץ נכריה.

Explain how hope and despair are intertwined in the poem, giving an example/examples.

The Poetry of Leah Goldberg [שירת לאה גולדברג]

17. Read the following poem and answer the question below.

הַאֲמָנָם עוֹד יָבוֹאוּ יָמִים בְּסֻלִּיחָה וּבְחֶסֶד / לאה גולדברג

הַאֲמָנָם עוֹד יָבוֹאוּ יָמִים בְּסֻלִּיחָה וּבְחֶסֶד,
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה, וְתִלְכִי בּוֹ כְּהֶלֶךְ הַתָּם,
וּמִחֲשׂוֹף כְּפִי־רִגְלֶךְ יִלְטֹף בְּעֲלִי הָאֶסְפָּסָת,
אוֹ שְׁלִפְי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּךְ וְתִמְתֵּק דְּקִירָתָם.

אוֹ מָטָר יִשְׁיִיגְךָ בְּעֵדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקוֹת
עַל כֶּתֶפֶיךָ, חֲזֹף, צֹאֲרֹךְ, וְרֹאשְׁךָ רֵעֵנָה.
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה הָרֹטֵב וְיָרֵחַב בְּךָ הַשָּׁקֵט
כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעֵנָן.

וְנִשְׁמָתְךָ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתָּלָם נִשֵּׁם וְרִגַע,
וְרֹאֵת אֶת הַשָּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלֹלִית הַזֹּהֵב,
וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמִתָּר בָּם לְנֹגַע,
וּמִתָּר, וּמִתָּר לְאֹהֵב.

אֶת תִּלְכִי בַשָּׂדֶה. לְבַדְךָ. לֹא נִצְרָבֶת בְּלֶהֱט
הַשְּׂרָפּוֹת, בְּדַרְכִּים שְׁסֻמּוֹ מְאִימָה וּמָדָם.
וּבִישָׁר־לֵבב שׁוֹב תִּהְיִי עֲנֻה וְנִכְנָעַת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאֲדָם.

Explain the role of nature in this poem. Give an example/examples to support your answer.

18. Read the following poem and answer the question below.

אָרן / לאה גולדברג

כָּאן לֹא אֲשַׁמֵּעַ אֶת קוֹל הַקּוֹקֵיָה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מְצַנֶּפֶת שְׁלֵג,
אֲבָל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלֻדוֹתַי שֶׁקָּמָה לְתַחֲיָהּ.

צִלְצוֹל הַמַּחֲטִיטִים: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלְדֹת לְמֶרְחֵב־הַשְּׁלֵג,
לְקֹרֵחַ יִרְקָרֵק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה.

אוֹלֵי רֶק צִפְרֵי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֵת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלְדוֹת.

אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פְּעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צִמְחָתִי, אֲרָנִים,
וְשָׁרְשֵׁי בְּשָׁנֵי נוֹפִים שׁוֹנִים.

Explain the attitude of the poet towards her birthplace, giving an example/examples.

In your answer you should also explain one literary device [דרך עיצוב] used to convey this attitude.

19. Below is Sonnet ב from the sonnet cycle "שירי אהבה מספר עתיק" by Leah Goldberg, which starts with the words "ולא היה בינינו אלא זהר". Read the sonnet and answer the question that follows.

בית 1
ולא היה בינינו אלא זהר
ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטורם פרי
בלבן תפרחתו יפת התאר.

בית 2
ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כווד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

בית 3
את זרועך נשאת, התזכר?
והנידות אט ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחר.

בית 4
מאחורי גבך הכפר געור,
החלונות נצטלצלו עם רוח –
ולא היה בינינו אלא אור.

Based on two stanzas in the poem, explain how the poet views the relationship between herself and her beloved.

20. Read the poem cycle א-ג below and answer the question that follows.

הַסְתַּכְלוּת בַּדְּבוּרָה / לאה גולדברג

ב בְּשִׁמְשׁ הַיָּא הִיְתָה עֲלֶה זָהָב נּוֹפֵל, בְּפֶרֶח הַיָּא הִיְתָה טֶפֶה שֶׁל דָּבֵשׁ אֶפֶל, וְאַגֵּל טַל בְּנַחִיל שֶׁל כּוֹכָבִים – וּפֶה הַיָּא צֵל.	א בְּרִבּוּעַ חֲלוֹן מוֹאָר – עַל שְׁמֵשׁ, מִבְּחוּץ, צִלָּית שֶׁל דְּבוּרָה כָּמַעַט אֵין לְרֹאוֹת אֶת כְּנָפֶיהָ.
מָלָה אַחַת שֶׁל שִׁיר בְּנַחִיל הַמְּצִלִּצֵל, בְּשׁוֹרֶת רָצוֹן נִמְרָץ בְּתוֹךְ שָׂרֵב עֲצֵל, תְּנוּעַת הָאוֹר בְּאַפֵּר דְּמִדּוּמִים – וּפֶה הַיָּא צֵל.	הַפּוֹכָה. גּוֹף צָר. שֵׁשׁ רְגֵלִים דְּקוֹת – בְּגָלוּי עִירָם, בְּאִיּוֹם מְכַעֵר זוֹחֶלֶת דְּבוּרָה.
ג מִדְּבַשֵּׁךְ? מִי יִזְכֹּר אֶת דְּבַשֵּׁךְ? הוּא שָׁם, הֶרְחַק, בְּפִנְיֹת. כָּאֵן, בְּשִׁמְשֵׁה מוֹאָרָה, גּוֹפֶךְ, רֹאשֶׁךְ – כָּלֶךְ עֵקֶץ, שֶׁנָּאָה אֵין־אוֹנִים עֲלוּבָה וְעוֹרֶת. הַפֶּחַד הוֹרֵג. הַשְּׁמֵרִי לְנִפְשֶׁךְ.	אֵיךְ נִכְתִּיר אוֹתָהּ בְּדַבְּרֵי שִׁירָה? אֵיךְ נִשִּׁיר וּמָה? יָבוֹא יֵלֵד קֶטֶן וְיֹאמֶר: הַמְּלָכָה עִירְמָה.

Explain how Poem ג helps convey the meaning of the poem cycle "הסתכלות בדבורה".

Give an example/examples to support your answer.

The Poetry of Rachel [שירת רחל]

21. Read the following poem and answer the question below.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרכה אל צמרת –
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הלזי והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

Explain the contrast between the first two lines and the last two lines of the poem.

Give an example/examples to support your answer.

22. Read the following poem and answer the question below.

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה / רחל

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה, מִבֶּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים – זֶה יְדִי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסָּעִיר
מְשַׁבֵּר הָאֵשׁ וְהַדָּוִי.

אֵף סָכַר שְׂכָחָה – בְּנִיתִי לִי מָגֵן –
הִנֵּה הָיָה כְּלֹא הָיָה.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אֶגֶם סוּאֵן
לְשִׁתּוֹת מְמֹנּוּ לְרוּיָה!

In this poem the poet describes a change she has undergone.

What change does the poet describe in the poem? Explain the way in which the motif of water helps portray this change, giving an example/examples.

23. Read the following poem and answer the question below.

מיכל / רחל

ותאָהב מיכל בת שאול את דוד... ותבז לו בלבה
(שמואל א, י"ח, כ'; שמואל ב, ר', ט"ז)

מיכל, אחות רחוקה! לא נתק חוט הדורות,
לא שלטו בכרמך הנוגה חרלי הזמן,
על כתנת משיך לא דהו פסי ארגמן
וצלצול אצבעות זהבך עוד האזן תקלט.

לא אחת ראיתיך נצבת ליד האשנב,
בעיגך היפה מהולים גאון ורף;
מיכל, אחות רחוקה, אני עצובה כמוד,
כמוד גדונותי לבוז לאשר אהב.

In this poem the poet expresses a great feeling of closeness to Michal, the daughter of Shaul.
Explain how this closeness is expressed throughout the entire poem, giving an example/
examples.

24. Read the following poem and answer the question below.

בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי / רַחַל

הִיִּיתִי חִיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי?
וּמֵאֲז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחִי
וְאֵימַת הָאָדָם הָרוֹדָה?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחִסְרַת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלֶה-פָּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוֹר?
מְגִינָה עֲגוּמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר –
הֵן מְמֹנָה, מְמֹנָה שְׁתִּיהֵן.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוּל הָרְחוּק־קָדוֹם
הִיִּיתִי גְבַעַל־עֲשָׂבִים יִרְקָרֵק?
וְלִכֹּן בְּאִמִּי־אֲדָמָה אֲדִבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

How does this poem express the poet's relationship with animals and plants? Explain your answer, giving examples.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך